

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Педељом у јутру. Цена му је годишња 5 ф-ринти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнике у Србији стаје лист овај дукат песарски с поштарином. За Босну, Хрцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ган турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 29.

Предлату на Земунски Гласник прива из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Вазожић у Београду. Предбројници из Босне, Хрцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца илкакве се не уважавију наручбине.

Земунска Штедионица.

од М. Пивћа.

(Наставак)

Што се првог приговора тиче, могу с нуним правом казати, да они, који такве приговоре воде, о штедионици уобште, а о нашој напо се појма немају. Да не говорим о размишљајима о тим заводима, који сваког човека, који иоле мислити уме, до тога довести морају, да ти заводи и сиротињи од помоћи бити могу. Али размишљавати њихов обичај пије, зато се пак зактевати може, да ти заштитници сиротиње мало по свету разгледају, поглавито да се обавесте о деловању земунске штедионице, и тек онда њихово мњење о нашем заводу изјаве.

Штедионица наша на двоеструки начин може сиротињи од помоћи бити. Први начин најбоље је означен у оном позизу, с којим смо наше грађанство позвали на оснивање штедионице. У том позиву изриком се каже, како сиротиња „давајући мале своте у штедионицу под интерес, има прилику, да може своју незнатну заслугу, која се иначе у беспослене часове лако потрошити да, на оставку дати, и на тај начин *беле новце за црне дане сачуваши*...“

Познато нам је свима, да у Земуну кадкад надница знатно се плаћа и да наши надничари у извесно доба године лецу крајцару заслужити могу. Подај надничару прилику, да он своје новце, што их је за то време приштедио, на сигурном месту сачува и да он преко тих новаца у свако доба располага, но уједно од њих и интерес добити може, то си ти њему велику услугу учинио. Колико је досад новаца потрошено из јединог тог узрока, што их је властник у свако доба у руци без хасне имао. А под зајам их дати не сме, јер судијско истеривање свог потраживања није пријатан поса-

Штедионици предати новци носе хасну, и стоје властнику у свако доба на расположење. Но још нешто ваља у обзир узимати: сигурност која даје простим људима штедионица. Ево за то један пример, који се догодио код наше штедионице. Пре два-три месеца један надничар зачу, да овде такви завод постоји. Он уложи у нашу штедионицу близу 500 форинти, које је, као што ми рече, већ толико година са страхом код себе носио. Неуморним трудом стечени новци даваше му само бригу а илкакве хасне допели нису. Сад без бриге живи и сваке године доноси му новци мали интерес. Случај хтеде, да овом човеку корист штедионице још боље се укаже. Као што је вичан био, новце код себе носити, тако је и уложну књижицу код себе носио. Неук вину једанпут у лоше друштво падне, те се с разумом растане. У том часу нестане му уложне књижице. Кад се разбистрио и губитак свој опазио, похита у штедионицу па учини нужне кораке, да се његови новци не издаду, док уложну књижицу не уништи. Да су томе сиромаку новци нестали, бил би он лако до њих дошао? Што се је томе надничару догодило, то се и другима догађати може. Због десет или двадесет форинти не може се вертхајмерка набавити. Радимо дакле сви око тога, како би нижу класу нашег грађанства о штедионичком заводу обавестили.

Но и на други начин штедионица сиротињи помоћ пружа. Колико је наших грађана у беду пало, покрај свега свога недвижимог имања, што нису 50 форинти или никако, или под таквим интересом добили, да су и кућу и кућиште своје изгубили. Нећу о томе да наводим примере, јер Латинац каже „*exempla sunt odiosa*.“ Од штедионице пак добије се од 50 форинти почевши све до оне

суме, која се пупиларно осигурати може, по $6\frac{1}{2}\%$. Притом није дужник опасности изложен, да ће му се новци у неприлици одказати. Шта више, дуг ће мало по мало у полгодишњим квотама кроз десет година одужити. Овакав сходан начин одплаћивања није ни код једног другог завода у граници заведен. Који је мало чуваран, тај се на лак начин ослободи дуга, те тиме избегне беду. Неби рекао, да гњев многих на штедионицу из тог врела не извире, и можда би им тај завод милији био, кад би он новац поскупио и одплату отешчавао. Ако је то, онда нека не говоре о сиротињи и због ње крокодилске сузе не лију.

Да наша штедионица том услову задовољити жели, већ отуда се видети може, што је од изданих новаца на 29 места испод 500 форинти позајмљено, почем су њих само 19 преко 500 форинти примили. Ако дакле ствар непристрасно промотримо, то онда признати морамо, да се од нас већ гдекоји сиромашак помогао. Ваља ми ту и то приметити, да још нико, који је од штедионице новац под зајам тражио, одбијен није, ако је Земунац и довољну, то јест закониту гаранцију понудио, макар што тај завод тек четири месеца постоји, и у изобиљу новаца нема. Ово морамо приписати многим препрекама, које се чине нашем младему заводу, због чега смо и морали се на војено министарство обратити.

Они који говоре, да је неколико трговаца ради сопствене хасне тај завод успоставило, нису доиста могли с мање речи више лажи изрећи; јер око подизања штедионице нису само трговци радили, нити су они сами фонд набавили, него су то и другог реда грађани чинили, о чему се сваки из списка акционара осведочити може.

(Свршило се).

Земун. У Понедељник и у Уторник била је скупштина варошког заступништва. Два дана један за другим већаше варошки оцеви о нашим потребама, о напретку ове вароши. Јављено им је било, да су важни предмети на дневном реду, зато и дођоше први пут у пуном броју на састанак, и остадоше ту док се седница није свршила. Али други дан мало је њих било у скупштини. И јесте тешко, одати се без одмора раду, особито ако је рад тај скопчан са толиким душевним напрезањем.

Опомена општинарима од другог варошког претставника као да није била без утицаја на њих, јер о тој седници нема да јавља извештач за појаве, какве је имао бележити о претпоследњој. И г. Ивић је говорио коју заступницима варошким. Он их је живо опоменуо на њихову дужност, коју као такви вршити имају. Но чини нам се, да је та његова опомена остала без успеха, јер већ други дан једва је њих 14 дошло у скупштину.

У Недељу био је састанак чланова задруге концесионираних заната у магистратској дворани. Они беху с тога позвани, да чују нову уредбу о недељном школовању шегрта. Но ни тај састанак није се одликовао са многобројном посетом. Крајња је немарност овладала код свију сталеза наше вароши у обзиру на опште или задружне послове. Последице су то бивше системе владине, која је ограничавала сваку задружну делатност. Код занатлија, у којих се бар у формама корпоративни дух одржао био, утамањен је он заведењем скорашњег занатлијског закона поглавито с тога, што нису задруге органисане од сродних елемената. Бирташи, кафеџије, зидари, пушкари, књижари и штампари немогу имати једнаке интересе. То је аномалија. Зато нам се чини, да је са свим природан онај закључак на последњем састанку речене задруге, по коме ће се молбеница предати власти, где траже да се раздели та задруга на сродне елементе.

(Општинско веће 13. Маја.) Скупштина варошких заступника, која је била у Понедељник, председавао је г. Градоначелник. Општинара је било 26, а од стране магистрата присуствовали су седници варошки управитељ г. Кард, варошки адјункт г. Орељ, магистратски саветници г.г. Петровић, Стан и Јовановић, као и три варошка претставника. Ту је био и

варошки инжињер г. Штајнер. Протокол је водио г. Орељ. Седница је отпочела у 9 часова.

Отворивши седницу, рече г. Градоначелник, да су врло важни предмети на дневном реду. С тога препоручује, да им општинари поклоне сваку пажњу и зрело разматрање. Но пре него што се прешло на поједине предмете, примећује г. Солар, да на последњем састанку није се ни мало набљудавао парламентарни поредак, што вређа достојанство овога тела, који треба да је примеран у свачему. Због тога препоручује господи варошким заступницима, да би у дебатовалу ладнокрвни остали, како неби оно постало страстивим. Јер, рече, сад се све, што се год овде ради, предаје јавности, те ваља пазити што се говори, да неби свет о нашем већању хрђав појам добио. Том приликом и предлаже да се свагда прочитају закључци пређашње седнице.

После г. Солара интерпелује г. Градоначелника општинар г. Ивић у погледу на решења у последњој седници. Он рече, да као што је у „Зем. Гласнику“ читао, није било, особито не при свршетку седнице, довољног броја општинара. Да ли г. Градоначелник сматра те закључке као не побитне и законито постојеће? На то одговори г. Градоначелник: да доиста није било довољног броја заступника у седници, зато ће се исти предмети на ново заступништво на већање предати. Саслушавши изјаву градоначелникову, настави г. Ивић свој говор рекавши, да се из поступања општинара у последњој седници опет уверио, да ни сами општинари пређашње своје закључке не уважавају, како дакле могу очекивати, да их наша езекутивна власт уважава. То и јест узрок, што половина наших закључака не извршује се, које због наше немарности уопште, које што поједини општинари поверени им дужност не чине. Тако су најме три предмета решена против закључака пређашњих. Прво што се тиче просјачења. Решено је једанпут за свагда, да оно има овде престати, и с тога да се пронађу средства, да би се како овдашњој, тако и пролазећој сиротињи помоћи могло. Ради тога и би наложено г.г. Ст. Марковићу, Ђорђу Д. Јовановићу и говорнику, да чине у тој ствари општински предлог, што они и учинише. Но општинско заступништво, уместо да већа о начину, да га усвоји или одбаци, наруши закључак у начелу тиме, што је решило, да ствар остане као и досад. Ни толико парламентарног такта, рече, није показало при томе заступништво, да чека, док се он с пута врати и свој предлог заступати може. Други је закључак порушен тиме, што су чланови криминалног суда без обзира на пређашње закључење бирани, те је најмање половина њих избрана, који за то нису. Чини ми се, рече говорник, да се при том избору није на то мислило, да је избранима поверена част и слобода њихових суграђана. — Трећи је предмет ноћна стража. У тој ствари је више њих општинара изгубило из вида пређашње закључење, по којему полиција само има право на надзирање и управу над стражарима, може их само привремено одлучити од службе, али једино општина има право, да их постави или одлушта, као што само она може издати за њих главна упутства. — Ако општинари и у будуће тако поступали буду, то не могу очекивати, да извршујућа власт њихове закључке поштује.

После интерполације г. Ивића пређе се на предмете, који беху на дневном реду. Г. Градоначелник саопштава заступништву, да је од стране владе решено, да се варошки зид

и земљиште фортификационо напусти и прода или у целости или на комаде. Положај овога зида и земљишта такав је, да би отуда многе неприлике и трошкови произишли по општину, кад би општина допустила, да тај зид и земљиште пређе у властитост приватних људи. О томе се уверила комисија, која је обила сво земљиште и прегледала га. Он је, рече, налажио варошком инжињеру, да овај изради опширнији елаборат о том предмету, који нека изволе заступници саслушати. На то прочита г. магистратски саветник Петровић речени елаборат, који је г. Штајнер току по току још боље разјашњавао. По овоме пружа се фортификационо шанцеви од дунавске обале до божанијске капије, а одатле зид преко Ђуковца и Гарлоша опет до Дунава. Свуда је код зида принадлежеће земљиште означено каменим знацима, премда то земљиште у градоначелнику није записано као својина државе.

Зид је 100 хвата дугачак, 60 стопа висок и 1½ стопе дебео, и почем је добро зграђен са кречом, то би се могло једва 500 комада целих цигаља од кубикхвата зида извадити, кад би се срушио, трошкови пак око рушења износили би више, него што вреде цигље. Уз то ваља у обзир узети, да неке чести зида морале би остати као што су, н. пр. зид код гробља, и од чести и на Ђуковцу, јер би се ту зацело и неке кућице срушиле, кад би се зид срушио, који их сад чува од падања. Но најважнији узрок је тај, због чега општина мора да присвоји фортификационо земљиште, што вода из потеса код рохлицерове баште и са францускога пута, као и из више сокака дољне вароши у фортификационе јендеке утиче. Кад би дакле речено земљиште прешло у приватне руке, и они би се јендеци засули, то би се морало онда градити канале, кроз које би вода могла имати одлива. То би стало општину великог трошка, у толико већег, у колико би се морало и кадрма по неким улицама по томе удесити, т. ј. на ново кадрмавати.

Саслушавши овај, мајсторски од варошког инжињера г. Штајнера израђени елаборат, закључи заступништво по кратком дебатовалу; да све оно, што ће фортификација напустити, општина присвоји, и тога ради опуномоћавана магистрат, да у њено име предузме нужне кораке, по с том приметбом, да се у томе договарању правима општине не прејудуцира. (свршило се.)

— О бављењу г. др. Богишића у Земуну ево што нам јавља наш дописник г. М. Ст. Саопштавајући овај допис, милије би нам било, кад би могли читаоцима говорити о опаскама г. управитеља у обзиру на наше пучке школе, које је он чинио на том путу. Тим опаскама могли би се користити, кад би их саопштили путем штампе. Бистри поглед овог стручног човека без сумње је нашао мане у нашем пучком школовању, као што би и сретства навести могао, којим би се исте уклониле. Г. дописник, пошто је јавио у које је дане и часове г. школеки саветник ову или ону школу посетио — а посетио је их све редом, српске, немачке, грчку и јеврејске — овако говори о том предмету: „У свакој школи дао је школеки саветник из свакога учевнога пред-

мета прописаног за исте школе и разреде испитивати. Пазио је внимателно, шта и како који учитељ пита и предаје и бележио је, писао, своје опазке. Он је испитивао свакога учитеља о свему, што се односи на учионицу и службовање учитељево. Свугде се показао прељубезним, али скупа и правим вештаком у педагогији и дидактици и мужем проницателна ума, мужем, којему лежи на срцу напредак нашега школства и благостање нашега народа, те поуздано гојимо наду, да ће под окриљем тако изврснога представника наше школске ствари у крајини поћи бољом стазом правога напретка и да ће престати стара стагнација, старо полутанство, стара кубура. Дне 21. до подне посетио је саветник препарандију, где се је бавио више часова, те се потанко уверио о стању овога завода. По том је прегледао збирке природнине, све апарате реалке и сва друга научна средства, што их има у том заводу, тако исто и књижнице реалке и главне школе, где се налази више красивих педагогичких, хисторичних, природословних и других учевних и поучних књига. Овакову скрб, какву је показао том приликом саветник др. Богшић за напредак наших школа, показати може само брижљиви и скрбљиви отац, коме је стало до праве среће, до правога напретка своје деце. Ми смо учитељи заиста срећни, што нам је сад на челу наших школа муж високо изображен, срца пуно великих основа, који жели срећу рода и домовине оживотворити, и којим ће нам наше пучке школе постати најјачом полугом општега благостања и напретка. Бог благословио труд његов!

— Господин Ангер, капетан-аудитор код овдашњег магистрата, привремено је премештен као канцлер код аустријског консулата у Београду. На његово место овде долази г. капетан-аудитор Руф од регулаша.

— Као што поуздано чујемо, опет ће се после светаца екзекутивно наплаћивати порција, и то не само војнички, него ће се дужницима и ствари дописати и продати. — Овај факт, који се збио ово дана, ма да и није знатан у ствари, ипак ће свакога човекољубца ожалостити, што казује, како неки родитељи свету родитељску дужност оскврну, показујући дубоку своју деморализацију. Ономад је дотерано било у по-

лицију шесторо деце од 10—13 година е тога, што су обили кућу Јуле М. ушавши кроз пендер у собу, где су покрали новце и друге ствари. При испиту искажу, да су потпуштени од њихових матера, којима су и покрађене новце дали. — Седамнаест годишњи Михаљ Ковач из Сегедина, лађар на лађи „Бертолд“ удавио се у Четвртак код Бурме. Нађено му је тело тек други дан.

— Из Панчева је отишла депутација цару ради њихове ритске ствари.

— Из Београда нам пише наш дописник ово: Јавио сам вам, да је код нас велика маневра. Сада је свршена, и како кажу, војници се добро показаше. Сељаци заслужују сваку хвалу. Овоме се радујемо од срца. Та неће синови бити лошији од јуначких отаца својих! Сељаци и тада извојеваше слободу нашој Србији, саљаци ће и сада и увек разгонити непријатеље слободе и независности своје. Сељаци су снага државе и наше и свачије. С тога чувајмо и негујмо ту снагу, и не дајмо је тровати оним, што је противно природи њезиној. И топције се ваљано показаше и само је кавалерија слаб успех показала, а то ће бити можда и с тога, што су ту трговци, па им послови њихови пречине, да тако баш редовно уче ексецир. После маневре звао је кнез командире и питао их је какав је дух у војника, и шта они мисле о томе учењу, да л' је то добро или на штету? Командири одговорише, да је у војци жив и здрав дух, и да војници кажу, да је њима од користи то учење, само ако се то вежбање њихово употреби у борби за независност Србије и за ослобођење угњетене браће. Не употреби л' се, рекоше, онда је на штету, јер они се овде залудно егзецирају, а неурађени послови стоје на дому и кућа им пропада. Кнезу је био повољан тај одговор и он рече командирима том приликом, да је задовољан с народном војском и да се узда, да ће с њоме моћи супрот стати двома халама, које су зинуле на Србију. Морам вам још јавити и за неке „пашквиле“, које се растурише по војци, док је још у логору била. Садржај јој је, као што чујемо, управљен против неразборитости владе. Јуче у Четвртак беше соаре у кнежевом двору. Светли кнез частио је господу стране заступнике, министре и друге званичке, официре и грађане. Башта је била сјајно освет-

љена хиљадама лампи. Гостију није било толико колико их има обично на весељу у кнежевом двору. — Омладина бугарска у Београду прославила је 2. Маја дан народних бугарских просветитеља св. Кирила и Метода. Истом приликом био је после службе парастос за покој душа бугарских народних мученика.

— На државној сабору у Пешти поднео је Добрански од стране словачких становника липтавске жупаније молбеницу, у којој се захтева, да се што пре прекине питање о народностима, почем је то питање од велике важности, и због одуговлачења је незадовољство у отачбини. То беше Мађарима не право, па и Деак устаде, и опомене, да се не одступа од дневна реда.

— Пештански сабор је прихватио законе и уговор о загребачко-жакањској и Мишколц-Хатванској жељезници.

— У околини Будимској појавила се марвена куга. Тако исто и у веспремском округу.

— Са свих страна потврђује се устанак у Босни. Народ неће да зна за порезу, јер је већ до голе душе оглобљен. И Срби муслиманске вере придружили су се устанку, шта више кажу, да су они вође. Устанак је букнуо у Тешњу, куда је Осман паша одмах отпутовао. Овај догађај може бити од много већег замашаја, него што на први поглед изгледа.

— Беше се чуо глас, да је у Букурешту буна. Сад обарају то неке француске новине. Кнез Карло наложио је министру рата, да се изда закон, којим се укидају батине над војницима.

— У Цариграду очекују вице-краља од Египта. До сада још није дошао, јер му се нешто пореметило здравље.

— Царским манифестом обзнано је рускоме народу, да је велика кнегиња, жена рускога престолонаследника родила сина. Топови су грмили и варош беше то вече осветљена. Име му наденуше Николај. И тако је одмах поворођени велики кнез Николај Александровић уписан у листе свију регимената и телесни стража, које потпадају његовоме оцу, вел. Кнезу престолонаследнику, и наименован је шефом 65 московске инфант. регименте, која

ће се одсад по његовом имену и називати.

По једном извештају маршала Нила јако се хвали шаспотово оружје. Каже да му нема пара у Европи. С њим је наоружана сва француска пешачка војска. Ново се оружје непрестано кује. Сваки дан по 1600 комада.

У инглеском парламенту био је посланик Риедон дао на знање, да ће поставити питање: да ли ће влада, због слабог здравља и потребе мира краљице, овој саветовати, да даде оставку на престо. Председник је опоменуо посланика Риедона на ред, означајући његово питање као противно учтивости. Скупштина је одобрила ту опомену.

— Џонсон, председник сев. америкаanske републике ослобођен је у најглавнијим и најтежим тачкама тужбе. Услед тога срде се америкаански радикалци и скупљају митинге, где се закључују укори онима сенаторима који недадоше глас против Џонсона. Они су ваљада и растурили глас, да су исти сенатори поткупљени.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 18. Маја. (Телегр.) Шеница у Ђуру банатска 88-фунташка 5.65, 89-фунташка 5.70, моришка 88 $\frac{1}{2}$ -фунташка 5.50; санатска 88-фунташка 5.60. Зоб (транзит) 46-фунташка 1.76; 50-фунташка 1.96.

Пешта, 18. Маја (Телегр.) Житарска је радња са свим слаба. Из Немачке јављају за јако палање. Жито 83,84-фунте 4.30—40, раж 2.80 до 3 фор, зоб 50-фунт. 1.40—45 Кукуруз 2.40—50.

Сисак, 18. Маја. (Телегр.) Трстанске вести јављају, да сва храна јако патраг удара у цени, зато нико не тражи жито. Кукуруз 2.60—70. Зоб 1.55—60.

Трет, 18. Маја. (Телегр.) Жито 114,116, нуде по 8 форинти. У Паризу је данас брашно 4 франка јефтиније. У Лондону шеница 2 шилинга нижа.

Стање воде Саве.

Код Земуна:

У Петак 17. Маја: 17 ст. 8 палаци над нулом. Ведро.
„ Суботу 18. Маја: 17 ст. 6 палаци над нулом. „

Код Митровице:

У Петак 17. Маја: 9 ст. 9 палаци над нулом. Ведро.
„ Суботу 18. Маја: 9 ст. 5 палаци над нулом. Ведро.

Код Сиска:

У Петак 17. Маја: 1 ст. 10 палаци над нулом. Ведро.
„ Суботу 18. Маја: 1 ст. 8 палаци над нулом. Ведро.

Земун. Извештај обрта Земунске штедионице мес. Маја 1868. п. р.

А. Новчана радња.

Примање.

Пређашња готовина благајне	ф.	4357.17
Разни улози	„	7976 08
Исплаћени зајмови	„	6.75
Камате од зајмова	„	95 99
Ескомт. менице	„	5350.—
Камате од меница	„	27.48
Исплаћени зајмови на залог дати	„	360.—
Камате од зајмова на залог	„	26.42
Доходак од штампарских сивари	„	5 25
Провизија и писарница	„	68.13
Непосредна штедиларина	„	1.65
Свега	ф.	18274.92

Давање.

На уложнике повраћено	ф.	460.—
Камате од уложених капитала	„	3.74
Зајмови	„	7851.75
Ескомт. менице	„	1800.—
Зајмови на залог	„	1722 —
Плата званичницима	„	116.65
Разни трошкови	„	18.85
Готов на у благајни	„	6301.93
Свега	ф.	18274.92

Б. Радња с документима.

Примање. Давање.

Ескомтиране менице	ф.	1.800.—	5350.—
Приватне об. 1 одел.	„	7,851.75	—
Залози	„	3085.75	ф. 1000.—

Земун. За недељу дана ове су теретне просте лађе прошле Савоучешће:

Лађа г. Шипша и Шилића из Сиска са 5000 вагана кукуруза за Митровицу. Лађа г. Стеве Враћешвића из Панчева са 1000 вагана жита, 6000 вагана кукуруза и 2000 вагана зоби за Сисак. Лађа Јосифа Мазнера из Чакова са 4500 вагана кукуруза за Сисак. Лађа г. Елиаса Херцога из Вучина са 2200 вагана жита и 2159 вагана кукуруза за Београд. Лађа г. Игње Ђуричића из Митровице са 355 вагана наполице и 7000 вагана кукуруза за Београд. Лађа г. Бреслауера из Бенкерка са 1000 вагана зоби, 2500 вагана кукуруза и 1800 вагана жита. Лађа г. Алексе Лукића из Земуна са 3600 вагана кукуруза за Митровицу.

Београд, 18. Маја. (о. д.) Престала је радња са храном на нашој пијаци. Срећа је продуценте послужила, само не знам како ће бити са шпекулантима, који још имају робе у руци. Високе цене држаше се таман док је у нас било хране, а сад почем је све исцрпљено неможе нам реакција у ценама наудити. Да је било довољно подвозних средстава на време, не би ни износачи трпели знатну уштрб.

Са свим слаба била је ове недеље радња са суровинама, није ни било промене прама ценама од прошле недеље. Овчије коже саланске држе по 25—26, сељачке по 22—23. По тој су цени и козије коже. Јагњећим кожама, којих има до 12000 на пијаци, цене је 18—19, црнима 20—22 гр. Нове јареће по 16—17, кавлаци 13—14. Багане нуде без узимаоца по 5—6 гр. Зечије коже

лако пролазе по 7 $\frac{1}{2}$ —8 са 8%. Маст само за местну потребу по 7—7 $\frac{1}{2}$. Лој 8 $\frac{1}{2}$ гроша, по којој цени се може из Ниша набавити.

И у осталим струкама трговине слабије су биле радње, а пред свецима треба да су жиље него обично. Узрок је томе, што су многи у војеном стану све до Четвртка били.

Оно што се читало у немачким новинама, да су београдски трговци молили, да остане аустријска пошта као досада овде, није истина, што ономад и званичне новине опровргнуше. Али то вам могу као извесно јавити, да су се неки наши грађани тужили паробродској дирекцији у Бечу, што се авиза и рецеписе од агенција у Србији издају на немачком језику, и да је услед тога наређено, да одсад буду српски. Чужем да се већ печатају на српском језику.

У Ужице установљена је фабрика за ћебета и чохе. Њебета се већ израђују, и ко их је досад видео, сваки хвали ту добру израду. Чоја ће се почети, док машине почну водом радити.

Пожареван, 16. Маја. (о. д.)

Одавде могу вам јавити, да је сезон радње са храдом закључен. Главни купци већ су оставили куповања. У сељака мало још има хране, и то што се у њих налази слабог је квалитета, који није за извоз. Усеви по овом округу добри су, јер беше довољно кише. Сад би, док је жито још зелено, ваљало сељацима, да се ку раж и уродицу из жита, као што раде у Банату, пак би добили чистије жито, као што ваља да је за извоз.

Почело се по мало радити са кожама на овдашњој пијаци. Већ је неколико партија јагњећих кожа овогодишњег клања послато преко Базијаша у Пешту. Цена им је овде 17 до 18 гроша пар. И стрижење вуне почело је по гдекојим местима, но још није цена изречена. Сељаци неће још да попуштају, сећајући се лањских високих цена. Али колико има још лањске робе непродато?

Дошло је овамо више њих странаца из Талијанске ради куповања свилених буба. С њима су дошли неки Власи као њихови агенти, који обилазе и околне округе. Колики је извоз од свилених буба из Србије види се отуда, што само један од тих Француза има 20.000 наполеона на расположењу код београдских банкера. Овогодишња производња свилених буба у Србији биће средња.

Неготина, 16. Маја. (о. д.) У житној радњи наступила је тиши-

на, а цена житиу пала је на 110 гроша. Довоза није било целе недеље, а хране има још прилично у продуцента. И друге су радње стале; грађани и сељаци од више дана чине маневре у војничком стану.

У Козијаку допуњавају данас два шлепа за Брајлу, у којој је вароши цена житиу са дукат и по од киле пала. Али надају се, да ће скоро мало боља бити, почем изгледи на овогодишњу жетву у великом делу

Инглеске није најбољи. (Такове су бар пустили гласове у свет шпекуланти у Брајлу). Исто тако пале су подвозне цене на доњем Дунаву. Сад се плаћа од Калафата у Брајлу 7 до 7½ цванцике од киле.

У Козијаку изтоварива се со једне београдске куће из три шлепа, једног пропелера и једне просте лађе, од којих ће пропелер „Срећко“ за повратак товарити жито. Магазе су још од пре празне, но идуће неде-

ље товариће се шлепови, за које се очекује, да ће се роба доносити.

Са кожама мртва је радња. Нема страних купаца. Само се купује јагњеће коже по 15 - 16, јареће по 13 - 14 гроша пар. У вуни се нешто мало радило, но није ми познато по којој цени. Извесно је, да ће много јефтиније бити него лане. У малој Влашкој прилично се почело већ радити са вуном по 3 - 3½ гроша ока, а дукат по 32 гроша.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	13.	14.	15.	16.	17.	18.
М а ј а.						
Дукат песарски	5 56	5 55	5 55½	5 55½	5 56	5 55¾
Сребро	114 65	114 65	114 65	114 65	114 50	114 35
5 ^o металици	55 25	55 65	56 —	56 20	56 25	56 60
Они с кам мај — новем	56 50	56 80	57 10	57 20	57 30	57 75
5 ^o народни зајам	61 35	61 40	61 60	61 90	62 20	62 40
Акције народне банке	699 —	705 —	706 —	706 —	704 —	704 —
„ кред. завода	182 10	183 —	183 —	182 70	182 80	183 —
Лозови 1860. године	79 80	80 20	80 50	80 80	81 30	81 40
Лондон	116 70	116 65	116 65	116 65	116 65	116 60

Пловидба местне лађе до 20. Јуна.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру
Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру
Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 2 сахата по подне
Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у четири и по сахата после подне
Из Земуна у Београд, у 7 сахата у вече.
Из Београда у Земун, у 7 и по сахата у вече.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земуна до Пеште: Сваки дан, осим Четвртка, у 4 сахата увече.
Од Земуна до Оршаве, Галца, Цариграда: Четвртком, по доласку пештанске лађе.
Од Земуна до Сиска: Четвртком по доласку пештанске лађе.
Од Земуна до Сегедина: Недељом и Четвртком у подне.

ОПШТА РУБРИКА.

Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овом рубриком.

Господине новинаре!

Сваки брат нека се чува оваква примера, да не наиђе на пријатеља, као што сам ја наишао. Вала мудар је, који гледи само да ожени сина свога и у уговору обећава више непокретних добара да је синовљево. Но само докле своју лукаву намеру не изврши и добије новца поред своје снаје. Кад сврши свадбу, а он обећано не испуни, него окрене леђа своје сину. Он је гледао само да га неметне другоме на врат. Зато браћо, нека сваки прави и утврди у говор са овакима пријатељима, који се одричу својих синова, а не дају своју децу воспитати, и не хтеде пре жељидбе ни пет форинти да сину поверују за какву радњу. Па после упропасти и другога поред свога сина. * * *

М. ЕДЕЛШТАЈН,

Фотограф из Беча,

даје на знање, да ће овде у Земуну само кроз кратко време фотографисати.

Радионица његова налази се преко пута „народне гостионице“ до плац команде

Amortisation.

Vom k. k. Semliner Militär-Communitäts-Magistrate wird hiermit bekannt gemacht:

Es sei auf Ansuchen des Tagelöhners Mato Karan hinsichtlich des im angebl. in Ver-lust gerathenen, auf seinen Namen und die Ein-lage von 470 fl. ö. W. lautenden Semliner Sparcassbüchels Nr. 57 in die Einleitung der Amortisation gewilligt worden, daher alle Jene, welche diese Urkunde in Händen haben, aufge-fordert werden, dieselbe innerhalb sechs Mona-ten vom Tage dieses Edictes an gerechnet, hier-gerichts vorzulegen, widrigenfalls nach Verlauf die-ser Frist dieses Sparcassbüchel als amortisirt erklärt werden würde.

Semlin, den 22. April 1868.

ПЛИВАЛИШТЕ.

Потписани даје на знање, да се овог лета у његовом пливалишту и хладном купатилу по следећим поштенним ценама пливати или купати може.

Предплата на купање преко целог лета:

За посебно купатило заједно с преобуком од особе четири форинте.

За пливаче у пливалишту заједно са преобуком у посебној кабини три форинте.

За децу заједно са гаћама две форинте.

Цене за једно купање или пливаче:

Са целом преобуком у посебној кабини за скидање од особе дванаест новчића, без преобуке осам новчића.

Деца плаћају заједно са гаћама четири новчића.

Једно је потписано не чест јавити, да је то његово купатило са свим ново оправљено и са сваком потребом снабдевано.

У Земуну, месеца Маја 1868.

Павле Петровић,
код Радецког.

ПРОДАЈА КОЊА.

У потписаног има два добра телећа коња тригодишња, ајгири на продају. Који жели да их купи, нека се обрати на мене у Старим Бановцима или на уредништво овога листа.

Петар Мирковић.

Добра бела вина

карловачка има на продају у Земуну код

Косте П. Петровића.

ПРОДАЈА ЛЕДА.

Код потписаног може се добити леда сваки дан трипута у одређене часове, т. ј. у 8 и 11 сахата пре подне, а у 6 сахата после подне, за болеснике пак у свако доба, и ноћу.

Х. Алмослино.

Eisverkauf.

Beim Unterzeichneten bekommt man dreimal täglich Eis, nämlich um 8 und 11 Uhr Vormittags, und um 6 Uhr Nachmittags, für Kranke jedoch zu jeder Zeit, auch Nachts

H. Almoslino.

М. Edelstein,

Fotograf aus Wien, bringt zur Kenntniß, daß er hier in Semlin nur durch kurze seine Kunst ausüben wird

Das Atelier befindet sich vis-à-vis dem Hotel national, neben dem Platzkomando-Gebäude.

Бечка шема.

III.

14. Маја.

Све у Бечу, што благородно мисли, што добра човечанству жели, слегло се данас, да мужу једном последњу почаст, последњу љубав на овој земљи учини. Овај час сахрањују тело др. Милфелда у њедра мајке земље. А ко је тај др. Милфелд, питаће велики део нашега света? Да вам кажем. Милфелд је исти, онај који је — мислећи и радећи целога века свога о добру и у корист човештва — у државном савету аустријскога царства пре неког времена први предложио законодавном телу: слободни вероисповедни закон за нашу монархију, слободни брак међу грађанима различне вере, без икакве обвезе, да се баш у овој, а не у другој цркви деца морају васпитати и слободна наука деце у државним училиштима безпристрастно у смотрењу цркве. Милфелдове предлоге прими доњи дом, па и горњи, а међу тим — већ одавно ослабљено тело тога великога мужа немаде више снаге носити ту мудру, много мислећу главу, падне, и као да је божја десница истога хероја само донде држати хтела, док своје велико дело не изврши. Баш на сам дан смрти Милфелдове, добише његови предлози царским потписом снагу и важност закона, који ће име Милфелда, тог пријатеља човештва и просвете, спомињати, док год повесница и тих закона наших траје.

Милфелд, чувени правобранитељ и члан државног савета у Бечу 1810. је рођен, и имађаше на себи то знаменито, што је сваком цртом наличио на Наполеона Бонапарту. Нак као да се са цртама лица и дух одважности и оштроумља Наполеона I. у Милфелда прелио. Само што су ратови наполеоновии дејствовали као муња и гром, и што су потресли и труло рушили, да Милфелд и њему подобни могу боље радити. Веле, да то наличење није без природног основа. Познато нам је, да је Наполеон I. 1809 г. у сред лета становао у Бечу у Шенбруну. Оставимо копрену, од њежних нарави човечијих преко тако далеке прошлости превучену, и радујмо се само да је мајка родила тако умног човека.

Благодаримо искренности браће Мађара, коју показаше у „Лојду“ о жељезници. То много важи, ма да и непријатељство показује. Можда ћемо се тако пре измирити. За то Србија нека чврсто остане при том;

жељезница преко Србије ма која мора ићи преко Београда. Да за што би Србија била самостална. Обиђе л' се Београд, живац је засечен. Ја у мислима већ видим доба, где ће главна европејска пруга најкраћим путем Индија са Инглеском скопчавајући гвоздени пут из Салоника поред Вардар реке и долином Мораве и Дунава у Београд и даље преко Земуна и Новог Сада у Сегедин ићи. Тим ће Мађари спасти Пешту без да сурвају Београд. Зашто на пелу ближњега свој дом дизати, кад могу обоје у пространом свету живети. Жељезница из Земуна преко Осека у Барању наравно би се скопчала са већ постојећом у Стоном Београду и тим би та светска комуникација Пешту обишла. Ја рекох пут преко Новог Сада. Ту је Дунав најужи, дакле најлакше може се ту мост подићи. Тако од Новог Сада до Суботице или Сегедина нема опет никакве тешкоће у подизању пута. Ја мислим да ће доћи време, кад ће жељезница ићи дуж Срема и Славоније у Сисак и тим Београд и Земун са Реком и сињим морем скопчати. Још је жељезница могућа од сињег мора поред Неретве логано пењајући се од Коњице око Требевића — над Сарајевом — даље поред Миљачке на Гласиначко поље. Одавде у дол Црнога Јадра преко Дрине у Ваљево, и поред Колубаре и Саве у Београд. Одавде свеза са жељезницом преко Панчева, даље у Темишвар, Ердељ — исход у Молдавију.

Чудно нам је, да је дописник „Лојдов“ онако стегнутих прсију у исто доба, кад цела Европа ради, да слободна трговина и слободне народне свезе буду. Надамо се, да оно његово мњење није опште, целога мађарског народа. На злоби, мрзости, зависти и освети се кућа незидана.

Овом приликом рад сам једно питање ставити нашим ученим људима, који се занимају повесницом. Ми имамо у Срему манастир у триуглу Илок-Шид-Ердевик, близу Беркасова, именован „Привина глава.“

Од куда то име?

Читајући повесницу града Беча, падне ми следеће место у очи. „Карл велики умре 814. За њим владаше над Франкима син му Лудвиг смирени до 840. Цело велико царство подели се 843 г. између три брата, синова Лудвикових. Лотар добије Италију и Аустрију, Карл добије Француску данашњу, а Лудвиг Германију.

На северној страни Дунава, од планине Манхардове поред Беча, па до реке Грана и до њеног ушћа у

Дунав простираше се онда моравско царство. У Велехраду код Оломуца имаше престолницу своју Мојмар, а синовац му Привина беше господар источне Моравске и становаше у Њитри. Обојица беху идолопоклонници и живеше у борби један с другим. Привина дође у теснац. После несретне борбе повинује се опет Лудвику, господару Германије и овај му око 846 г. да земље између Саве и Дунава, дакле простор, у ком се баш налази наш манастир „Привина глава.“

Не стоји ли дакле име манастира у некој свези са оним владоцем и Хришћанином пре 1022 године?

Ступање на престо Јелисавете Цесаревне.

(НАСТАВАК)

— Ано, драго Ано! Од куд ти овде? запита је он мило, опијен срећом заборавив на сваку опасност, која му грози.

— Овде сам већ више недеља са дедом мојим, проговори девојче. Он је писао мојој матери, да ме амо доведе, а одавде ћу после у Петроград великој кнегињи Ани Карловној, која се сад удала.

— Дакле код њега си? проговори момче жалосно. Код великога канцлера грофа Черкоскога, претседника крвавога суда? И то је његова кућа? Ох онда сам пао у чељусти лаву, и онда ми ништа не остаје, него да бежим што пре одавде.

— Ха! викне девојче и погледи га уплашено. Дакле ти си тај о коме цела варош говори, и кога хиљадама војника већ више од сахата заман траже? Но — каква је то вика у башти?

— Мене траже, рече момче, и ако ме нађу, смрт ми је извесна.

— Ах, није мој деда таки. Он је променуо мишљење од како је видео зло срце и осветољубивост тих Немаца, и он ће скоро раскретити с њима. Али света мајко божја касанска! настави девојче уплашено, ето се већ чују кораци наоружаних војника низ степену! Ходи брже. Код мене те неће наћи.

И као муња пролети с њим читав ред соба и сакрије га чак у последњу, где је она седела.

— Остани ту, док се не вратим, шапне му. У мојој соби не сме те нико тражити.

И затвори за собом врата и метне кључ у џеп. За тим се брзо опет врати у прву собу и седне за пијано, где је и пре пет минута седела. У исти мах уђе дворуправитељ

са једним официром и више војника. Поклони се пред њом најпонижније и рече:

— Милостива грофице, господин официр вели да је амо један преступник у сељачком оделу умакао, и да је дужност његова, да га тражи.

— Зар у двору грофа Черкоског, великога канцлера руског? проговори девојче и погледа их оштро и поносито. Но најпосле, то није моја ствар, него мојега деда, а он, чини ми се, ето баш иде.

И кола стадоше збиља пред кућом и велики канцлер уђе. Враћао се са губилишта.

Официр му најпонижније изјави рад чега је дошао.

— Налази ли се у двору такав бегунац? запита гроф оштро двоуправитеља.

— Како би се смео усудити такав преступник у кућу великога канцлера добећи! преухитри девојче старога двоуправитеља и брзо и смотрено намигне на њега.

Верни слуга је разумео своју госпођу.

— Г. официр, проговори он, ваљда мисли неко младо сељаче, што је овде прескочило зид, и скочило у Волхову, да преплива на другу страну.

Девојче погледа старца, а у очима јој се могаше читати највећа благодарност.

Официр се покорно извини, што је узнемиравао и оде са својим момцима.

После четврт сахата повери грофица Ана Скавронска — тако се зваше девојче — све своје деди, и на захтевање његово одведе га у собу, где је младога пријатеља свога грца сакрила. Сви троје седеше дуго заједно. После узме велики канцлер младића за руку и одведе га у једну собу баш до његове.

— Ту ћеш остати Михајиле Воронцове, проговори му он пријатељски, док се ми не вратимо сутра из Петрограда. Милије би ми било, да си остао на својим добрима, јер сам обећао твоме покојном оцу, да ћу пазити на те, и тамо пет стотина врти од престолнице могао си мирно и безбедно твоје дане проводити. Но бог хтеде дукчије и доведе те амо, да учиниш то одважно дело. Али од тога дела зависи будућност твоја. Истина, осим нас троје још нико не зна да си ти то учинио, а нетреба нико ни да зна. Још ћемо једној поверити, њој, о којој сам ти говорио. Она ће те радосно примити. Њезина је будућност, њој треба и да служиш од сада. И ја ћу јој служити, само моја служба мора у тајности остати.

Тако говораше велики канцлер Черкоски младићу, који је додао нож кнезу Ивану Долгоруком, да се сам убије и избави срамних мука. Недељу дана после тога имала је цесаревна Јелисавета Петровна новог дворјана. Звао се *Михајило Воронцов*. У Петрограду га није нико познавао, нити је когод знао о њему што изближе. Но код цесаревне био је у великој милости, јер кад год би се извезла у шетњу, увек ју је пратио.

4. Смрт царице Ане.

Прође неколико месеци како три кнеза Долгорука падоше под мачем целатским и опет се догоди један крвави приказ после оне ужасне трагедије.

Немачка је партаја отела мах и узела је сву власт под владом царице Ане у своје руке. На челу партаје стајаше Бирон, Миних, Остерман и Левенволде. Царица их обасипала сваком почашћу и изобиљем, али њима не беше то још доста. Они хтедоше да својом силом зададу староруској партаји вечити страх. С тога беше и министар Артемон Волински жртва страсти њихове, а он беше још једини у влади од Староруса.

У Априлу 1740 био је изненадно оптужен, да је увредио царицу и њезина љубимца Бирона не достојним речима. Осим њега затворише још и грофа Феодора Сојмонова, грофа Платона Пушкина и друге, а то све с тога, што беху приврженици староруске партије. Предадоше их суду, у који су се могли поуздати. И пресуда се изрече. Главнији беху осуђени, да се ударе на колац, или на чочак, а остали просто да се погубе. Царица је дала само петорицу тако погубити, остале је помиловала тиме, што их је у Сибир послала.

И сада мишљаше владајућа странка да је до века обезбеђена и мирна од староруске, тим више што је на место погубљенога министра Волинскога дошао верни приврженик Биронов, гроф Бестучев Ријумин, који је говорио, да је инглеска порекла.

На скоро после тога догоди се нешто, што је владајућу партају још више обрадовало.

13. Аугуста 1740 роди сина Ана Карловна, жена Антона Улриха Брауншвајгског, и назваше га Иван Антоновић.

Ко ће сада описати радост царице Ане, њезиних пријатеља и приврженика? На рођеном принцу остаје сада престо и с тога је вла-

дајућа партаја била радосна, јер држаше, да ће зацело сва власт остати у њиховим рукама. Шта би се дакле они бринули за то, што Швејци иду с војском на њих, да би осветили грозно убијство свога мајора Синклера? Они су са свим безбрижно подигли нешто војске и скупили је у Петроград, и то не по становима код грађана као дотле, него по касарнама, да би им увек била на руци.

У лето 1740. г. опет се царица са целим двором пресели у летњи Петров дворец. У почетку Септембра дошла је велика кнегиња Ана, кад је оздравила.

Једнога дана, баш кад је дошла велика кнегиња, даде царица велику част, која је до мрка мрака трајала. У вече је била игранка. Све је било весело, па и сама царица, и ако се у последње време увек тужила на неку слабост и неспавање. Само једна дворкиња кнегиње Ане, онај дивни цветак, онај упола развијени пупољак, само Ана Скавронска није играла. Отишла на страну у башту, која је лежала на Неви, и ту се шетала горе, доле. На један пут чује, да нешто зашустити. Учини јој се као да чује жубор од весла, и погледи низ реку. Но не могаше ништа видети и опет пође даље мирно се шетати. Но чуј! Као да је неко зове по имену њезину. Стаде за једно дебело дрво и прислушкиваше. И заиста, чује где неко тихо прошапута име њезино. У исти мах обвесе рука око њезина паса и она осети врео пољубац на устима њезиним.

— Михајило, враже, прошапута она њежно, како си ме уплашио! Али, како си се смео усудити, амо доћи? Да нас опазе, ја би пропала.

— Умири се, драга! прихвати Михајило Воронцов, јер то је био он главом. Неће нас нико опазити. Досад ме није нико видео, а овде смо у мраку, па ни сад неће. Ах, ти не знаш колико чезнем за тобом, да те само опет један пут видим. Проклињем увек тај несретни одношај између моје господаркиње и дрора, јер док је тако, не можемо се јавно састајати.

— А како ли је мени? уздахне девојче. Ах, Михајиле! Твоје је стање опет боље од мојега. Твоја је цесаревна Јелисавета добра и свак је хвали, али моја госпођа је одвећ људљива и дурљива према свакоме. Горак ми је живот. Па осим тога још ми досађује и млади гроф Левенволде. Ваздан ми се намеће, а ја га не смем онако отпрати, као што би ја хтела.

— Дакле је истина, што сам на-
чуо, одговори Воронцов болно. Мла-
ди гроф хоће да те узме и царица
му је на руци. Али пре него што
ће те он узети, морамо се на сред
сокака оштрим мачем огледати.

— Не може мене нико патерати
да пођем за њега, шапне му тихо
Ана Скавронска. Али чуј, неко иде.
Јест, ах Михајло, бежи!

— Стој, стој! Куда тако хиташ?
Још ти нисам испоручио, што имам.
Моја госпођа цесаревна Јелисавета
жели, да се с твојим дедом, великим
канцлером Черкоским састане. Јест,
мора, јер има врло важна посла,
што несме писму поверовати.

— Али како, кад мој деда не
сме њу походити, јер би пао у сум-
њу код царице и министара.

— То знамо, с тога је цесарев-
на поручила, да ју он сутра око
поноћи чека у својој соби, а мала
врата да остави отворена. Хоћеш
му казати?

— Хоћу зацело! Али зар ти ни-
шта не чујеш? Нешто пушка, неко
нае прислушкује.

И загрише се и плану још је-
дан пољубац, и она оде етазом из-
међ мрачних дрва. Михајило Ворон-
цов схвати на другу страну, али
после неколико корака наиђе на чо-
века.

— Стој, или ћу викати стражу!
За један тренутак стајаше Ворон-
цов као укопан, па онда га згра-
би обадверучке, подиже га и као
донту дупи га о земљу.

— Ето ти, грофе Левенволде.
За први пут биће ти добра лекци-
ја. Изађеш ли још један пут пред
мене, не стојим ти добар за жи-
вот твој.

— Тако, рече Воронцов и отрчи к
своме чамцу.

Прве ноћи после тога заиста се
састаше цесаревна Јелисавета и ве-
лики канцлар Черкоски. Она је зна-
ла, да њу мотре и да је опкољена
шпијонима, с тога је изабрала тај
пут. Дуго се разговараху, али шта,
то нико не зна, јер беху сами, прем-
да се по узбуђеном лицу њиховом
могло судити, да су биле важне
ствари.

На послетку ће рећи велики
канцлер:

— Што се мене тиче, ја бих волео
кад би ударили другим путем, али
кад тако жели кћи мога цара Пе-
тра, којег и у гробу поштујем, не-
ка буде. Само не верујем, да ће та
прошаст бити скоро, јер царица ни-
је ни била никад здравија.

— Не старајте се, биће, па мож-
да још пре него што вам рекох.

После тога разиђу се.

— Није прошло осам дана, а цари-
чин двор обузе велика брига. За
ручком се позли нешто царици. Ста-
не пљувати крв заједно са оним што
је појела и одмах је несвесну одне-
су у кревет. Сутра дан дође мало к
себи и одмах се пресели у Петро-
град. Али то не потраја дуго, и њој
буде још горе. Сам царичин лекар
др. Фишер, државни саветник —
немачки доктор, као што га сви зва-
ху — изјавио је на питање мини-
стара, да нема помоћи, ако овако
још мало подржи.

Цела Русија беше у бризи, ал
највише владајућа партија, јер шта
ће бити, ако умре, а нема прогла-
шенога законитог наследника.

Док је све тако брижно било,
велики канцлер Черкоски је са свим
тихо и потајно нешто мутио, али
опет није могао са свим сакрити од
толиких очију. Прво је посетио вој-
воду Бирона, и кад је од њега изи-
шао, видело му се по лицу, да је
задовољан. После је ишао редом код
свију министара и свуда са истим
успехом.

Тако је прошло неколико дана.
Нешто се живо радило, али шта,
нико није знао осим њих. Ноћу из-
међу 15. и 16. Октобра буде Бирон
одзван од царице, где је са својом же-
ном крај постеље седео. Кад је до-
шао у своју собу затече ту све висо-
кодостојнике. Били су: велики канц-
лер Черкоски, фелдмаршал Миних,
гроф Левенволде, министар Бесту-
шев, ђенерали Ушаков и Самтиков и
још многи други најзнатнији од не-
мачке партије. Шта више и сам бол-
ни министар гроф Остерман сеђаше
у наслоњачи.

Кад је Бирон ушао, одмах про-
говори велики канцлер Черкоски.
Најпре је говорио о болести цари-
чиној, којој нема лека, после о на-
следству престола. И рече, нико дру-
ги не може бити него Иван, који се
пре неколико месеци родио, а то је
и царичина воља. Али сад долази
главно питање, ко ће примити др-
жавну управу до пунолетства Ива-
нова? У Русији се увек појављиваху
у таквим приликама немири. Па то
би могло и сад бити, што ће поје-
дини на своју корист употребити.
То би по државу било врло опас-
но, јер онда би Шведци одмах упо-
требили ту прилику и напали Ру-
сију, па би и за њуде, који данас
сву власт имају у руци опасна вре-

ме дошло, ако се не одржи садаш-
њи систем. С тога не ће ни један
прави патриота посумњати, да тре-
ба владу предати у руке снажне
и искусне. Многи мислише, наста-
ни оп, да узмемо за наследницу ве-
лику кнегињу Ану Карловну, нећа-
ку царичину. Не мислим ничим по-
мрачити светлост њезину, али сви
добро знамо, да је непостојана, и да
неће да зна, за душевно и телесно
напрезање. Она би можда предала
власт своје оцу или мужу. Но ни
то није добро. Први је ђудљив и са-
мовоља, а други је опет са свим ору-
ђе аустријско. За то господо моја,
заврши канцлер узвишеним гласом,
остаје нам само једно, а то је да из-
беремо онога за татора пунолет-
ном принцу, који је већ од толико
година поверењем њезинога вели-
чанства управљао државом снажно
и славно, да изберемо узвишенога
господина Бирона, војводу курланд-
скога.

Канцлер ућути, и тишина завла-
да. Многе није то изненадило, јер одо-
браваху. Некима је дошло то изне-
нада, па и самоме Бирону, као што
се показивао.

— Екселенције, моја извишена
господо! проговори Бирон, и врло
се вешто покаже, као да га је то
збунило. Тај предлог — од чуда не
могу чисто да дођем к себи. Ви ме-
не суице цените. Али ја сам сла-
бога здравља — не, то је велики те-
рет, кога ја не могу носити. Ја же-
лим још ово нешто у миру прожи-
вети.

— Ако би ви при томе остали,
одговори Миних оштро, онда би ви
процеверили тиме поверење царичи-
но. Ту се не пита, шта је вама угодно,
него се ту ради о срећи и добру на-
ше велике државе, и ми се сви сла-
жемо у томе, да сте само ви способни,
да узмете крмило у руке.

(НАСТАВЉА СЕ.)

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. Л. Б. у. С. Вашим прилогом позивили
би ваш лист, који је већим делом местним инте-
ресима посвећен. Ако ви судите, да се местни
интереси заступају погледом својих суграђана,
то се јако варате. Како сте могли и помисли-
ти, да ћемо онаквом пискарињу, као што је
ваше, уступити места у нашем листу. Прешри-
ке у бирозу немогу никад бити предмети
своштвавања једнога листа, који хоће да одр-
жи своје достојанство. Таково што претпостав-
љати о нама, значи вређати и с, а што не-
мате право. Наш је задатак ширити братску
слогу, а вашом би изјавом томе противно ура-
дили. Са оним што сте оставили код нас, из-
волите расположити.